

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIV.

V Ljubljani 26. vel. travna 1871.

List 21.

Egiptovski Jožef.

Igra v petih dejanjih.

Spisal *Radoslav.*

(Dalje.)

Drugo dejanje.

Pervi prizor.

Lepa ravnina, zraven nje pot; na eni strani star suh vodnjak, nekoliko od vodnjaka senčnato drevó, pod njim pogernjen pert, na pertu jedí. Jožefovih devet bratov sedí ali leží pod drevesom.

Jožef pride k njim. Izmaelski kupci.

Isahar (pridši pod drevó).

Zdaj, bratje! ker smo čede napojili,
Spočiti v hladni senci bo prijetno,
Zadosti danes smo vročine vžili.

(Juda.)

Kaj pa ti, Juda, tak sediš zavzetno?
Glej, mleko, sir se ti na perti sméja,
Sterdí, sočivja tudi ti ne manjka.
Očetov govor morda te ogréja;
Pa réci, da ni rés ta moja uganjka!

Juda.

Pač mnoga misel se mi v glavi snuje!
Kar pravil oče je, je dosti žgeče;
Se vé, da vsak po svoje beseduje;
Jaz mislim le prihodnje svoje sreče.

Dan (glasno.)

Že vé, že vé, kam misel tvoja meri:
Rojíta solnce, luna ti po glavi,
Zvezd enajstéro — sanja, vem, v kateri
Nam Jožef se za poglavarja stavi.

Juda.

Vse tó; pa uno tudi mi preseda,
Ker mu je oče kupil suknjo novo.
Se zná, da bolj z ljubeznijo na-nj gleda
Kot na nas druge, tó je pač gotovo.

Dan.

Naj le za nami se še kdaj prikaže,
Pokazal jaz mu bodem, primaruha!
Ker se takó zvičajno od nas laže,
Plačilo dal mu bodem ogleduha!

Aser.

Prav si govoril, ljubi brate Dane!
Tud jaz mu bom izbil iz glave misli
Z gorjačo svojo, — če tud več ne vstane,

Ak prav ga oče ima v takim čisli;
Nikoli več bi nam potém ne sanjal,
Bi pustil v miru solnce, luno, zvezde,
Tud snop noben bi se mu ne priklanjal;
In več ne tožil bi nas; al ni rés de?

Levi.

Ne vé, kaj bilo bi storiti bolje,
Al s poti spraviti ga, al terpeti
Ž njim dalje še, kakóšne ste vi volje?
Kaj hočemo, ko pride, ž njim početi?

Drugi prizor.

Jožef se približuje s košaro; bratje ga od daleč v gledajo in
togatno se jim zabliskajo oči.

Simeon (glasno.)

Oj, glejte, glejte! zvitega sanjalca,
Za nami zopet bes ga je prinesel;
A zdaj pa mene bode razlagalca
Sanj svojih našel, da se bo potresel.
Pojdite, bratje, smertno ga stepímo,
Svoboda nova se nam bo odperla,
V vodnjak suh ž njim, — očetu pa recimo,
Da mu ga zvér togotna je požerla,
In potlej, bratje, bo se izkazalo,
Pomogla kaj mu je njegova sanja!

Ruben (prestrašeno.)

Nikar kervavega ne maščevanja,
Nikar življenja bratu ne jemljíte,
Oh, ne vdeléžite se bratomora!
V vodnjak ga rajši óni-le verzíte! —
(Pokaže na-nj; bratje pomišljajo; stopi malo od njih.)
(Zá-se.)

Še prej ko jutri bo sijala zora,
Skrivaj bom jaz sém z vervijó pritekél, —
Oj, da bi le ta moj navsét obveljal! —
Mladenča berž iz jame bom izlekel,
Ter ga očetu spet nazaj popeljal.

Bratje (Rubnu.)

Ker si, o Ruben, ti naš brat naj starji,
Ravnati čemo po tvoji besedi.

Ruben.

Takó je prav, drugače Bog obvarji!
Jaz pa pogledat grém v tem časi k čedi.
(Odide.)

Tretji prizor.

(Jožef pride, hoče pozdraviti brate.)

Jožef.

Bog sprimi bratje!

(Bratje zarjujejo nad njim.)

O lažnjivec zlobni!

(Popadejo mu košaro in slečejo mu suknjo.)

Zdaj bomo ti, hinavec, pokazali!

(Vlečejo ga k vodnjaku in veržejo ga va-nj.)

Tu notri uči se, sanjač hudobni,

Da tvojih sanj pomèn je tá prezali!

(Postojé nekoliko pri vodnjaku ter poslušajo; iz globine se začuje mili glas mladenčev.)

Bratje ljubi, bratje mili!

Kaj sem hudega učinil,

Da ste v jamo me pahnili,

Kjer od glada bom poginil?

Oh, nikar ne sovražite

Po nedolžnem mene brata!

Prosim, prosim, oh rešite

Iz ostudnega me blata!

Sej vas serce moje ljubi;

Nikdar ni vas sovražilo,

Ne pustite me v pogubi,

Brata, ki vas prosi milo!

Mislite si, da Jehova

Moje tužne zdihe čuje,

In pravica da Njegova

Tako djanje zlo kaznuje.

Vsmilite kervi se svoje,

Ne pustite tù me vmreti,

In spolnite prošnje moje,

Da bom šel nazaj k očeti.

Nič ne bó očetu znano,

Kar ste z mano vi storili,

Vse naj bode zamolčano,

Bratje ljubi, bratje mili! (Utihne.)

Gad.

Ha, há! kakó sedaj nam vse obeta,

Da iz vodnjaka spet bi ga rešili, —

Gorjé pa nam, ko on bi do očeta

Še enkrat prišel, potlej Bog se smili!

Kaj potlej hudega bi mi prestali,

Kakó bi oče sodil nas še terje;

Ne bomo ne hinavca poslušali,

Od glada v jami naj sanjač umerje!

(Odidejo proti drevesu ter sedejo zopet k jedi.)

Zabulon.

Kje neki Ruben toliko je časa,

Al mari še pri čedi je v goščavi?

Ni več sledí od njega, ne oglasa!

Aser (začuden).

Kaj pa, oj glejte! truma tam v daljavi,

Ki proti nam se bliža zdaj, pomeni?

So mari kake roparske derhali?

Isahar.

Ne; kupci Izmaelci so pošteni;

Da rés je tó, zdaj bodemo spoznali.

Vsi (vstavši).

Dejal goló je Isahar resnico —

Isahar.

Nič drugega si zdaj ne domišljujte!

Juda.

In jaz povém prav tehtno vam novico,

Tedaj, oj bratje, me pazljivo čujte!

(Začne slovesno.) Kupci tukaj so bogati,

Prišli so trenutki zlati,

Da se brata iznebimo,

A ga vendar ne vmorimo. —

Kaj, o bratje, nam pomaga,

Če od lakote omaga

In umerje brat naš v jami?

Kri njegova bo nad nami!

Naša kri je brat; pošteno,

In naj boljše je storjeno,

Da se ne omadežamo

Ž njim ter rajši ga prodamo.

Védite! ti kupci južni

Barantajo tudi s sužnji;

Radi zá-nj nam bodo šteli

Srebernikov več veseli;

To namreč so moje želje,

Da na tuje se odpelje;

Al ni bolje, le sodite,

Kot da zlobno ga vmorite?

Vsi (soglasno).

Ti prav imáš, o Juda, rés je taka,

Prodáti ga je bolje ko vmoriti!

Le koj ga potegnimo iz vodnjaka,

Za-nj vtegnemo denarjev si dobiti!

Levi.

Pustimo jéd; na vervi ga pleteni

Rešili bomo; tó mu sporočimo:

Naj prime za-njo, če življenje cení,

In ga takó na travo potegnimo.

(Vzamejo verv in hité k vodnjaku.)

Neftali (glasno).

Po milosti te čemo oprostiti

In ne pustiti te umreti v tmíni;

Če hočeš toraj še na svitem biti,

Vervi se urno in krepkó poprimi!

(Podajo mu verv. Jožef se je berž poprime in potegnejo ga iz vodnjaka.)

Jožef (še nevedoč, kaj mislijo ž njim).

Poverni vam Jehova, bratje dragi!

Da ste rešili me ostudne jame,

Gotovo kmalu bil vmerl bi v nesnagi;

Kakó prestrašna smert bi bila zá-me!

Simeon.

Ne misli pa, da zdaj domóv k očeti

Boš šel nas tožit spet, od nas legati;

Ne boš ga vidil nikdar več na sveti!

(Pokaže mu bližajóče se kupce.)

Tem kupcem čemo v sužnjost te prodati.

Jožef (žalostno).

Oh, kaj še mislite storiti z mano,

Kaj sem razžalil revež vas nesrečni,

Da me sovražite takó neznanó?

Vsi (svoje glavno).

Le mólči zdaj, mehkužnež ti boječni!

(Dalje nasl.)

VI. Branilo in znamenje zmage nad hudobnim duhom.

„In Kristus je pobral orožje poglavarstvom in oblastem, in jih je serčno peljal, in je očitno zmago čez nje obhajal sam v sebi.“ Kološ. 2, 15.

Hudobni duh, kot početnik greha in smerti in ubijavec od začetka (Jan. 8, 44), se je z vso silo obernal nad Jezusa Kristusa. K dosegi svojega vražjega namena je vpotreboval strasti človeške, p. napuh, lakomnost, nevošljivost, nespokornost in kerviželjnost. Satan je bil, kteri je šel v Judeža ter ga pripravil, da je izdal ne-

dolžno kri (Jan. 13, 27.). On je navedel Jude, da so umorili svojega Mesija.

Bog Oče, ljubeč Sina svojega z neskončno ljubeznijo, je vendar dopustil, da so tako neusmiljeno z njim ravnali hudobni duhovi. To je bila njih ura in moč temé. Dopustil je, da je njegovo naj svetejše telo kakor le mogoče bilo mučeno; da so ga vjeli, bičali, ranili, s ternjem kronali, s pestmi v obličje bili, mu v obraz pljuvali, vzeli vso lepoto in krasoto, ter ga popolnoma zdelali. Dopustil je konečno, da so ga kot tiho jagnje med dvema razbojnikoma na križ pribili in umorili. „Preč z njim“ so judje v svoji hudobiji kričali po navdihnjenji hudobnega duha, „preč z njim, križaj ga!“

Jezusa so sicer od njegovih bornih jasli do kervavega altarja, do križa sovražniki vedno preganjali, sodili in zaničevali, a na zadnje so se judje in ajdje sklenili, da so ga očitno obsodili k smerti na križu. In niso imeli pokoja, dokler te krivične sodbe niso zveršili na naj sramotniši način. — Kdo dopové to krivično in grozno hudobijo? Je-li bila kdaj bolj krivična sodba od té storjena in spolnjena? Je-li zgubilo kdaj pri zverševanju nepravilne sodbe solnce svoj žar, mesec svojo svetlobo, dan svojo jasnost? Kdaj so se tresle skale ali so vstajali iz svojih grobov umerli, da bi pričevali o nedolžnosti ter odgovarjali krivičnemu sodniku? Solnce, mesec in zemlja, da vsa priroda je vstala in pričevala proti nesrečnikom, kateri so se prederznili soditi včlovečenega Boga ter ga umoriti.

Satanska nevošljivost in divjost, v kateri so judje Jezusa Kristusa pred vsim svetom npravno hotli vničiti, je tako narastla, da so ga med dvema razbojnikoma križali, češ da bode svet mislil, da je ravno toliko terpeči Kristus enako zadolžen, tudi razbojnik. Farizeji in pismarji so to storili, da bi ljudstvo, viditi Jezusa v sredi med dvema hudodelnikoma, imelo ga za naj večega razbojnika, in da bi iz enake kazni sklepalo, da je njih zadolženje tudi enako veliko.

Tam med dvema razbojnikoma visi nedolžno Jagnje, in radovidno ljudstvo in veliki duhovni in pismarji se mu vse prek posmehujejo: Drugim je pomagal, sam sebi pa ne more! Glejte, kako slab je on, ki se je delal Mesija, Izvoljenca Božjega! Če je on res kralj in nam obljubljeni Mesija, zakaj ne dela čudežev? Da nima moči osvoboditi se pred našimi očmi ter stopiti s križa? Tedaj bi gotovo verovali vanj. Kristus, kralj izraelski, naj stopi s križa! Lejte, kako prederzen je bil, ki se je imenovati hotel Sina božjega! Bi li to prav bilo, ko bi Bog, oče tega svojega sina, ki je vanj stavil vse svoje zaupanje, ne hotel rešiti ga iz naših rok? V Boga je zaupal, naj ga toraj osvobodí, ki je v njem imel svoje dopadenje, ker je pravil, sin Božji sem!“ — Tako in enako so ga zasmehovali in zasramovali. Zdi se, kakor bi neka skrivna nevidna moč s psovanjem vse bila napolnila. Sami rimski vojaci, kateri Rešitelja niso tako peklensko sovražili kakor judje, so se tedaj vjemali z njimi in posmehovali se mu: „Si-li ti kralj judovski, pomagaj sam sebi.“ Da, celo popotni, kateri nobenega deleža niso imeli pri njegovi obsodbi, so mimo gredé po Kalvariji ozirali se na križ ter zasramovali Kristusa z njimi vred, ki so stali okoli križa. Tudi oni so z glavami majaje rekali: „Ha, ki razdiraš tempelj ter ga v treh dneh zopet soziduješ, pomagaj sam sebi, si-li sin Božji, stopi s križa! — Cerkveni spisovatelji to grozovito zasramovanje pripisujejo sploh navdihovanju hudičevemu. Sveti Jeronim med drugim tako-le govori: „Tako se mi zdi, da vse te psovke in gerde klicanja k Gospodu, naj stópi doli s križa, so bile judom in vajakom od satana navdihnjene. Komaj je bil Kristus križan, že so hudobni duhovi čutili moč križa in slutili, da gre njih gospostvo k koncu, toraj so vse poskušali, da bi Re-

šitelj stopil s križa. Ali Jezus Kristus ne stopi s križa, ne popusti altarja, na katerem je darovan bil za grehe sveta, temuč prenaša vse krivde in zasramovanja s prečudno poterpežljivostjo.

Tri ure je v naj groznejših mukah Jezus visel na križu, ter molil za svoje sovražnike; naposled pa je vzklical z velikim glasom: „Dopolnjeno je! Oče v tvoje roke zročim svojo dušo,“ nagnil glavo in umerl. Tako je doveršil dragi naš Zveličar naše odrešenje. „Dopolnjeno je!“ je zaklical z velikim glasom na križu. Dopolnjeno je vse, kar je zapisano bilo v bukvah večne pravice; kar so očaki kazali v predpodobah, preroki napovedovali v prerokbah, kar so daritve naznanjale, je svet pričakoval, Bog obetal, to vse se je zveršilo in dopolnilo. Zemlje pričakovanje je utolaženo, prošnje nebes so uslišane, vesoljni svet je odrešen, satan premagan, ljudska modrost osramotena, malikovavstvo uničeno, stari zakon odpravljen.

„Zastava kralja kaže se,
Blišči se križeva skrivnost,
Na njem živót je vmorjen bil,
Rodila smert življenje je.“

Čuda, ktere so se godile pri smerti Jezusovi, so bile odgovor, ki ga je dajalo Judom nebo z zemljo vred na njihove zasmehovanja in psovanja. Bil je ta odgovor izversten, kar usta jim je zaperl; sram jih je bilo; premagani so se lahko prepričali, da je Jezus Kristus, ktereга so oni križali, pravi Sin Božji, in toraj so vse njih zasramovanja in zaničevanja padle na nje same. Pregrinjalo v tempeljnu se je na dvoje raztergalo od verha do tal. Bilo je to Judom navadno, kadar so slišali bogokletstvo, da so tergali oblačila na sebi, češ, da jim je dano pohujšanje. Tako je raztergal tedaj hram Božji pregrinjalo kot nekako obleko, da bi na znanje dal svojo gnjusobo nad pohujšanjem, ki je vzrok bilo krivične in grozovitne smerti Gospodnje. Solnce je merknilo, prikrilo je svojo svetlobo, da ne bi vidilo Gospoda svojega umirati na križu, da bi gerdini, ki so preklinjali Gospoda, ne mogli se radovati luči, ktere niso bili vredni. Solčno merknjenje in gosta tema je naznanjala globoko slepoto, v katero so pogreznjeni bili vsi narodje na zemlji; naznanjala je tisto temo, s katero so bili za kazen napolnjeni judje, ko so križali božjega Rešitelja.

Svetloba, ktera je potem znova jela sijati, solnce, ktero je znova lepše mimo poprej zažarilo nad umerlim Kristusom Gospodom, je kazalo očitno, da je duhovna svetloba, t. j. spoznanje pravega Boga, po tej smerti povrnila se svetu; da bode križ, za neki čas potopljen v sramotno temo, od te dobe s celó novim bleskom svetil narodom. — Da se je zemlja tresla, to je pomenilo, da bode Jeruzalem v kazen, ker je umoril včlovečenega Boga, razdjan in da kamen na kamnu ne bo ostal. — Skale, ki so pokale, so očitale judom njih terdovratnost, ker so oterpnjeni ostali pri smerti Zveličarjevi; moč božja, ktera je kamne raztolkla, terdih in svetemu Duhu upornih serc judovskih zlomiti in omehčati pa ni mogla: in tako se spolnuje reč, da Bog svojo milost delí potertim, in da je v stanu vzbuditi iz naj terših kamnov, t. j. iz poganskih narodov, sinov Abrahamovih, dedičev njegove vere in deležnikov njemu obétane sreče. — Grobi, kateri so se odpirali pri smerti Jezusovi, umerli, kateri so vstali od mertvih, so nade-polna napovedba in znamenje dvojega od smerti vstajenja, ktereга se po neskončnem zasluženju Zveličarjevem vdeleževali bodo človeški otroci.

Gedeon, junak in sodnik izraelski, se je po noči le s tri sto vojaki odbral proti veliko večí vojski madijanski in amalečanski. Vsakteri vojak je nesel trobilo

in meč v eni roki, v drugi pa persteno posódo, v kateri je skrito bilo goreče svetilo. Kadar pridejo blizo sovražnega tabora, na enkrat zatrobijo vojaki na trobila in raztolčejo perstene posode tako, da luči zablščijo v temni noči. Velika groza prešine vso sovražno vojsko tako, da so v velikih nadlogah spustili se v beg ter vsi zmoteni morili se med seboj.

Perstena ta posoda, koja je v sebi hranila svetle žarke, kaže nam lahko v predpodobi naj svetejše, da si umerlo Kristusovo človeštvo, katero je v sebi prikrivalo svetlobo nebeške slave in moči. Nebeški Gedeon, Kristus Jezus je v polnočni temi na križu viseč ter boreč se z močmi temé, zatrobil tedaj na trombo, kadar je zmagovavno zaklical nebo in zemljo prešinvajoče besedi: „Dopolnjeno je!“ — in kadar je še zadonelo njegovo glasno slovo: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo,“ — tedaj se je razbila perstena posóda, koja je v sebi hranila božjo svetlobo; razbilo se je tiho serce njegovo, in svetloba je posijala do globokega pekla, s strahom napolnila ter v beg zapodila vse moči temnosti. Zveličar svetá je slavno vstal iz groba, v kterega je bil položen. Polomil je smerti duri in razbil spono naše sužnosti. To sveto telo, katero je bilo po navdajanji hudobnega duha od judov tako neusmiljeno raztepeno in na zadnje na križu umorjeno, je vstalo slavno iz groba, kakor je to že pred 800 leti prerokoval venčani prerok: „Tudi telo moje bo počivalo v upanji; ker ne boš me pustil v grobu, in tudi ne dopustil, da bi trohno vidil tvoj Sveti.“ — Jezus Kristus je slavno vstavši premagal smert in pekel; tako da svesto prašati smemo: „O smert, kje je zdaj tvoje želo? pekel, kje je tvoja moč?“ Sin Božji na križu je dopolnil vse, kar je bil obljubil in kar je imelo dopolnjeno biti po Mesiju. Smert je pogoltnjena, sovražniki križa so osramoteni, križ pa obhaja slavno zmago.

Prošnja 28 avstrijskih nadškofov in škofov do svetlega cesarja.

(Konec.)

Vaše Veličanstvo ni svojega ministerstva k nobenemu takemu izreku pooblastilo, iz kterega bi smela laška vlada skleniti, da se Vaše Veličanstvo v prid njenih osnov misli odpovedati ter ne več braniti samosvojnosti in varnosti sv. Očeta; gotovo ne more biti namen Vašega veličanstva, da bi se molcé sprejela ta prevara, koja je zadela Vaše ministerstvo. Prepokorni in zvesti podpisani toraj z zaupanjem prosijo Vaše Veličanstvo, naj bi blagovolilo zapovedati ministerstvu za zunanjstvo, da laški vladi nedvomljivo naznani grajo za njeno djanje v Rimu in ne pusti naj je v dvomu o tem, da Vaše Veličanstvo za čisto neopustljivo ceni to, da se sv. Prestolu v resnici in zadostno zagotovi pravo in povoljno poročstvo za polno samostojnost sv. Stola.

Italijanska vlada prizná, da rimsko prašanje tiče koristni, o kterih ne gre določilna beseda nobeni posamezni oblasti, in kaže se pripravno spustiti se v pogodbe o tej reči, hoče pa jih pristriči s tim, da so se djanja že dopolnile. Pravica tirja, da se sv. Stolu poverne vsa cerkvena država, brez prideržka tudi le ene vasi; zakaj vlada kralja Viktor-Emanuela ne ene vasi ni po pravici pridobila. Tako povernjenje bi kakor vesel prigodek sprejeli ne le samo katoličani, ampak vsi prijatli pravice; in ne more se reči, da se to ne dá doseči. Božje naredbe so prečudne; Pij VII je spomladi 1812 imel veliko manj upanja svoje deželsko gospostvo zopet doseči, kakor Pij IX spomladi 1871. Za cerkveno vlado pa je neogiblivo potrebno, da papež ima deželo, v kateri je deželski gospodovalec: zakaj nikakor drugač ne more imeti popolne prostosti v svojem djanji. Po

vsaki ceni se mora na to tišati, da sv. Oče Rim s primerno deželo precej nazaj dobi. Dalje pa se rešenje tega prašanja brez priterjenja papeževega ne more dokončno imenovati, in dokler se ne dá ubraniti, da novo laško kraljestvo poseden derži dél rimske države, je zavezan sv. Stolu utegovane pomočke s primernim denarnim plačevanjem odškodovati. Ne samo vsim katoliškim vladam, ampak tudi tistim protestanškim vladarjem, po kterih deželah je dovelj katoliškega prebivalstva, je na tem ležeče, da se poglavar katoliške Cerkve v prid Italije ne oropa svoje samostojnosti in zunanjih pomočkov, kateri mu gredó. In ako se doseže za sprejemo pripravno sporazumljenje, imajo pravico tirjati, da se taisto zagotovi; zakaj kar bi laška vlada tudi obetala ali za trenutek spolnovala, bi imelo prav dvomljivo ceno, ako bi se vdeležnim državam ne zavezala, da bo mož beseda.

Vspreh teh pogájanj se bode izdatno pripravljaj z glasom Vašega Veličanstva, za kterega prepokorni in zvesti podpisani prosijo. Oči vsih katoličanov so obrnjene v Vaše Veličanstvo, in ko se bode Vaše Veličanstvo poganjalo za tirjatve tako očitne pravice, si bode po peterih delih svetá zaslužilo zahvalo katoličanov. Nasledvajo podpisani.

Govor dr. Čebaška v kat. besednici v Ljubljani 7. majnika 1871.

(Konec.)

III. Kratko naj še omenim tretje vprašanje, namreč vpliv naše resnice do države, ker nasprotniki si mislijo ali domišljujejo papeževo nezmotljivost silno nevarno, in zato vlade šuntajo, da naj ojstro pazijo na nje razširjanje, ker po tej veri bo papež vsegamogočen, bo spet kralje in cesarje odstavljaj, verne pokoršine odvezoval, državi škodljive resnice verovati zapovedoval. To je storila že med zborom in spet sedaj stara teta „Augsb. Allgztg.“; to je vpila na vso moč stranka Janusova; to je spet sprožil pred kratkim učeni Schulte; pod to pretvezo je poprešnji minister Stremayer konkordat odpravil, kolikor ga je bilo še na papirju; pod to pretvezo so drugi spet „Placet“ (stikovanje vladnih oblastnij po papeževih pismih do škofov itd.) vpeljali; Dörlinger se boji, da bi spet novo nemško cesarstvo s svojim 1,000.000 vojniki po tem „strupu“ ne bilo podjedeno; in po Bavarskem že terdijo, da sedaj država ni več dolžna cerkve varovati in pogodbe spolnovati, ker je cerkev po tej določbi postala druga in državi nevarna!! Tako so se ti državni kanonisti in zastarani bogoslovci spravili spet „alla Don-Kižot“ na že zgurane in ožuljenega konjiča Janzenizma in Febronianizma, ki je že davnej penzioniran, in na pomoč kličejo žandarme in policaje zoper našo resnico, kakor bi ona krone jemala in trone podirala, narode v sužnost devala! (Pač blezo le zato, da ložej oči zatisnejo pred drugimi nevarnostmi, kterih nočejo viditi in odpravljati.)

Nič ni bolj praznega, kakor ta strah. Zdaj določena resnica se že več sto lét očitno uči po Nemškem, Laškem, Španjskem, Francoskem (razun ene stranke), sploh po vsem kat. svetu, da tega sami nasprotniki ne morejo tajiti. Učila se je ta resnica očitno po katekizmih, bogoslovskih bukvah, cerkvenih zborih že tačas, ko se je država in vlada mešala v vse cerkvene zadeve in postave dajala nasprotne cerkvenim pravicam; in vendar nihče ni najdel kaj nevarnega v razširjanji te resnice. Zakaj ne? Vsak lahko vé, da cerkvena in papeževa nezmotljivost obsega le božje razodenje, verske in nravske resnice, ne pa politike ali državne vlade. In slovesna določba papeževe nezmotljivosti slehernemu, ki hoče viditi, očitno kaže, da so njene meje

ravno te, kakor meje cerkvene nezmotljivosti. Ali je pa cerkvena nezmotljivost deržavam nevarna in škodljiva? Tega še noben pameten ni terdil, še manj spričal. Ravno to veljá o papeževi nezmotljivosti, ker ste, kakor se je že vidilo, obe ena in ravno tista, in ravno tistega obsega. — Tudi se ni bati, da bi papež zdaj po svoji volji nove resnice verovati zapovedovali. Ali je vesoljna nezmotljiva cerkev do sedaj to delala? Ravno tako tudi papež ne bodo in ne morejo. Nezmotljivost ima le to, kar je razodeto, čisto ohraniti in prav razlagati, nikakor pa ne smé kaj bistveno novega pridjati.

In ako se vedno sklicujejo nasprotniki na srednji vék, ko so papeži v deržavne reči se vtikali, lahko rečemo: Saj takrat po vaši misli še ni bilo papeževe nezmotljivosti, tedaj so mógli biti drugi vzroki; tudi cerkvena nezmotljivost sploh ni bila tega kriva, ampak tadanje zadeve med cerkvijo in deržavo, in stališče, katero je priznaval ves keršanski svet Kristusovemu namestniku. Vsi narodi in vladarji so spoštovali v njem svojega duhovnega očeta, in zato so mu pripustili veljavni glas tudi v svetnih zadevah. Pa vse to nima nič opraviti s papeževo nezmotljivostjo, kar se, kakor je bilo že omenjeno, iz tega vidi, ker ta resnica takrat še ni bila določena. — Kdor pa misli, da vse, kar so papeži v srednjem veku ukazovali in storili, je določba „ex cathedra“, to je, da morajo to vsi za versko resnico priznavati, očitno kaže ali svojo nevednost, ali nespamet, ali pa hudobijo. In kdor koli le nekoliko pozná deržavne zadeve katoliških narodov in njihovo dotiko s cerkvijo, bo mogel priterditi, da je današnji dan nemogoče, da bi se papeži spet tako pečali z deržavnimi zadevami, kakor v srednjem veku. Papeži bi mógli voljo in moč imeti vse sedanje politične razmere razdreti; to je pa prazen strah, ki previdnemu deržavniku še v misel ne pride. Ker so že po določbi naše resnice papež slišali o tem strahu, so tudi vradno zagotovili, da ta papeževa nezmotljivost nikakor ne premeni zadeve med cerkvijo in deržavo. Le takrat mora cerkev ali papež (bodi si pred ali po določbi naše resnice) se deržavnim naredbam zoperstaviti in oporekati, ako so deržavni ukazi nasprot bistevnim cerkvenim pravicam in resnicam, in bi mogla reči: „Bogu moramo bolj pokorni biti kakor ljudem.“ To je pa veljalo in bo veljalo, odkar cerkev stoji in dokler bo stala, to je ob vsih časih priznaval vsak resnični kristjan, ki veruje v božje resnice in za nje raji vse preterpi, kakor da bi zoper nje in svojo vest ravnal. Priča tega so nam mučenci in spoznavalci sv. cerkve od prvih časov do današnjih dni, ki so šli raji v ječo in smert, kakor da bi bili ravnali veri in vesti nasprot.

Drug vzrok mora tedaj biti, zakaj nasprotniki o tej zadevi cerkev obrekujejo in ljudi strašijo. In gotovo ni drug, kakor: sčasoma cerkveni vpliv do narodov zmanjšati, njeno podlago podkopati, jo tako naj poprej iz javnega življenja in potem še iz družine in serca posameznih odpraviti. Ker jim je pa v tem naklepu papež in zlasti nezmotljivi papež posebni zadržek, zato imajo za pretvezo to nezmotljivost, katero napadajo, — za njo pride na versto viši oblast papežev, in na zadnje cerkev sama. Cerkvi in veri tedaj veljajo prav za prav vsi očitni in skriti napadi zagriženih liberalcev, papeževa nezmotljivost jim je sedaj le ugodna pritvez, pod katero prikrivajo svoje daljne namene.

To da taki politikarji se bodo hudo ušteli; pšice, ki jih spušajo na cerkev in njenega poglavarja, se utegnejo na nje in na njih postave obrniti, in pred deržavo kakor cerkev podreti. Kajti skušnja poterjuje, reč že sama govori in že stari modrijani so spoznali, da se brez vere in cerkve deržava ne more ohraniti in

kdor altarje podira, tudi prestole podkopuje; kdor danes papeža napada, bo juter že vladarje zalezoval. Že modri Platon piše: „Podlago vse človeške družbe podira, kdor vero podira.“ In učeni protestant Böhmer po pravici pravi: „Le cerkev sama nam zamore v pretečem viharju pravico in svobodo rešiti in braniti.“

Ni časa, omenjati še drugih ugovorov nasprotnikov ali naštevati še več dokazov naše resnice; znabiti o drugi priložnosti še kaj dostavimo, zlasti, ako nas bodo nasprotniki s kako novo modrostjo k temu prisilili. Pa že iz do sedaj rečenega je očitno ne le pomen in obseg papeževe nezmotljivosti ampak tudi njena zveza s cerkveno nezmotljivostjo, s katero je ena in ravno tista, le orodja so različne, po katerih sv. Duh resnico priča; očitna je njena zadeva in zveza s cerkvenim prvaštvom, katero za svoj namen: edinost vere ohraniti, in vernim gotovost resnice dati, ni sposobno, ako ni nezmotljivo; očitno je, da ta resnica nikakor ni škodljiva ali nevarna deržavi, ker obsega le božje razodenje in ne deržavnih vprašanj. Ker je toraj papeževa nezmotljivost v tako tesni zvezi z drugimi poglobitnimi verskimi resnicami in, kakor druge razodete resnice, človeški družbi le koristi in nikakor ne škoduje: zato nasvetujemo oporeko zoper sklepe ljublj. konšt. društva, in serčno ter krepko povzdignemo glas za kat. vero sploh, za veljavo vatikanskega zbora in njegov sklep, papeževo nezmotljivost, ter s serčno željo, da bi bila ta resnica od vsih prav spoznana, da bi prinesla vesoljni cerkvi obilno korist, slavo in zmago čez zmote in nasprotnike, sv. Očetu pa še obilno lét veliko veselje in enkrat boljši krono, ter iz serca kličemo: Slava sv. Očetu, nezmotljivemu Učeniku vesoljne cerkve!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Kteri ljudje rogovilijo zoper versko resnico — nezmotljivost? Tisti, kateri se tudi za druge naj starši verske resnice ne menijo. Tisti, ki jim že davno ni nič več za to-le resnico: „Kterim bote grehe odpustili, so jim odpušeni.“ Tisti, ki naj berže tudi letos za velikonočni čas niso spolnili vélike Kristusove zapovedi: „Vzemite in jejte: To je Moje telo!“ Tisti, ki skoraj v vsaki družini prelomijo Zveličarjevo žuganje: „Kdor vas zaničuje, Mene zaničuje.“ Tisti, ki tudi v naj starši resnico: „kteri dan koli ješ od sadú, si zapadel smerti!“ — ne verujejo. Le dobro naj slehern prevdari tiste, kateri kričijo čez papeža in nezmotljivost, in prepričal se bode, če je to res ali ne, — posebno pa še, ako se ozrete na njih življenje. Vero v djanji spolnovati je tem ljudem tuja reč in to jih razodeva, da so pravi novi farizeji in lažnjivi preroki, izmed katerih veliko jih je že samih reklo: „Jaz ne verujem nič!“ še bolj pa so to v djanji kazali in kažejo.

Zato se tisti, ki imajo še kaj vere, precej odtegnejo od tacih zapeljivcev, ko spoznajo njih zvijače. Tako je na Nemškem v Bodenwöhru 13 ljudi, ki so bili adresno do Döllingerja podpisali, po časniku naznanilo: „Mi podpisani smo bili po lažnjivi razlagi zapeljani, da smo podpisali adresno za Döllingerja; zdaj pa, ko smo resnico zvedili, svoje podpise prekličemo in naznanimo, da verujemo učilno nezmotljivost papežev in vse, kar nam Cerkev velevala verovati.“ — Enako so katoličani v Požunu na Ogerskem pokazali svojo serčnost. Požunsko rogovilsko društvo „Fortschritt“ je bilo namreč za dan Zveličarjevega vnebohoda sklicalo velik shod, češ: katoliška Cerkev je zavoljo papeževe nove dogme od 18. jul. v nevarnosti od stare 18stoletne vere odpasti. Ali ti liberalni vekači so se neusmiljeno opekli. Zakaj katoličani so se res zbrali, — pripeljali so pa

seboj tudi svoje čverste govornike, da bi jim resnico povedali in svojo podloznost za cerkveni zbor in papeža očitno naznanili. Ko so katoliški možje imeli govoriti, so jim rogovileži sicer besedo odrekli in bučali, pa tudi sami niso molčali in goljufi niso mogli nič opraviti, tako da je vradnija poslednjič zbor razrešila in sovražniki papeža in reda so se potepeni in z dolgimi nosovi domu vernili.

Kdor je tedaj še katoličan, se mora ločiti iz družine brezvernežev, bodi si v Ljubljani ali kjer koli, in mora serčnost skazovati zoper nesramne vekače, ki zoper to ali uno versko resnico kričijo, pa morebiti v nobeno več ne verujejo.

Čast. gg. bogoslovci iz tretjega leta bodo letos naslednji posvečeni: Keržič Ant. z Rakitne; König Juri iz Starega loga; Kukelj Ant. z Ježice; Nemeč Ant. s Prema; Rozman Juri iz Terboj. —

Iz katoliško-politiškega društva. Nasledujejo protesti vsled seje kat. besednice 7. t. m. do ministerstva in Döllingerja.

Preslavno ces. in kr. državno ministerstvo!

Tukajšno konstitucionalno društvo je v svoji 30. mesečni seji t. l. mesca aprila sklenilo peticijo do preslavnega ministerstva. Méni pa, da naj preslavno državno ministerstvo sklepu vesoljnega zbora, ki tiče nezmotljivost Kristusovega namestnika, opovire stavi in ga po postavodajavni poti zabrani. Zdi se mu namreč, da v tej verski resnici je kaka nevarnost za državne in občinske koristi Avstrije. Odbor katoliško-politiške družbe v Ljubljani, potem ko je občni zbor 7. t. m. enoglasni protest izrekel zoper tako djanje konšt. društva, si v dolžnost šteje, določno oporekati zoper take krivičenja, ki se z ničimur ne dajo vterditi in so bile že tolikrat overžene, kakor tudi zoper seganje konšt. društva v zadeve zgolj cerkvene. Prosi toraj, preslavno ministerstvo naj vzame v brambo prostosti in pravice 27 milijonov avstrijskih katoličanov, ter naj ne posluša neopravičenega vtikanja konstituc. društva v reč, ki mu nič mar ni.

Prečastitljivi, milostni gospod prošit!

Tukajšno konstituc. društvo, prečastitljivi gospod! Vam je undan v 30. svoji mesečni seji sklenilo adreso v imenu olikanega prebivalstva na Kranjskem ter se je strinilo z nasprotovanjem zoper vatiškanski zbor, ki ga Vi razodevate, in zlasti zoper versko resnico: nezmotljivost papeževo v verskem nauku. Katoliško-politiška tukajšna družba si v dolžnost šteje Vam, prečastiti in milostni gospod, pojasniti, da omenjeno konšt. društvo je le majčken drobec tukajšnega prebivalstva, ki stoji na brezverski (konfesionlosni) podlagi; ki od svojega začetka o vsaki priliki nasprotuje katol. Cerkvi, in toraj ni zmogoča kake razsodnosti v katoliških zadevah, in ne opravičeno v imenu inteligencije in spremišljenih katoličanov naše dežele komur koli adres pisati. Kranjsko prebivalstvo je ravnokar razodelo, kake občutke ima do sv. Očeta, ko mu je poslalo adreso s skoro 120.000 podpisi izmed 531.481 duš vsega stanovstva, in ima le to serčno vošilo, da bi Vi, prečastiti gospod, svojo zmoto popravili in tako zamogli svoje dni, ki ste jih v vedi in časti preživeli, vernivši se v svojo Cerkev tudi častno skleniti. (Konec nasl.)

Iz Selc. (Sad nove šolske postave.) Tudi pri nas smo dobili krajni šolski svet, pa z velikim trudom. Dvakrat se je volitev veršila, ali prav za prav še celo trikrat. Možje druge volitve, ki imajo kaj zapopadka o šoli, so se odpovedali, ker so spoznali, da niso zato, ako ravno so bili večji del naj sposobniši možje voljeni. — Potem je bila tretja volitev, ktero je predstojnik kranjskega okraja pod kaznijo 10 gl. zapovedal. In kdo so bili voljeni? Pregovor pravi: kjer se veliko zbira, se

za zbirke prime. Ker je vidil srenjski odbor, da mora voliti, se res zbere in voli može, katerih polovica še brati ne zná in sicer zato, ker spremišljeni niso hotli volitve sprejeti. Ta šolski odbor si je volil potem odslužnega vojaka za predsednika. Šolski zbor bi imel imeti po postavi §. 11 vsaki mesec sejo, pa do zdaj je še ni bilo, akoravno je bil šolski svet že mesca sušca voljen. Vse spi. Krajni šolski nadzornik ne zná ne pisati ne brati; ter bo toraj nadzoroval učilo ali metodo učenikov, gledal, ali učitelj prav uči ali pa ne? — Morebiti kdo poreče: to mora biti nevedno ljudstvo, ki učenejših mož nima za šolski posel. Pa ni tako. Res je, da ljudstvo ne šari veliko, ker hribovci daleč okoli raztreseni ne morejo otrok dajati v šolo; vendar znajo ljudje močno brati, ker hribovci učé otroke po zimi doma brati. Le vzemi koledarček družbe sv. Mohora v roko in poglej lepo število družnikov, kolikoršnega tako obilo še v drugih večih duhovnijah ni. Šolske zmešnjave pa so le sad novih šolskih postáv, ki je močno močno želeti, da bi se zistem primerno pridelal, kakor se od vsih strani prošnje slišijo.

„Posel z Budče“ (O obdelovanji čutila) pripoveduje prigodbico, ki kaže, kako se v šoli brez brezovke izhaja, ter se zanaša le na obdelovanje čuti.

Ne daleč od Prage pride g. šolski nadglednik v šolo. Pohvali učitelja, da je priden, da dobro uči itd. Samo to mu ni prav, da boje tudi gorke pritiska na život rogati mladini; „tega jaz kot c. k. šolski nadglednik ne morem terpeti in ne bodem terpel,“ je rekel gospod. „Dobro,“ pravi učitelj, „ko bi se le kaj opravilo pri mladini. Ne tepel bi, ko bi si mogel drugač pomagati.“ Gospod nadglednik hoté pokazati, kako dobro pa on to zná, vleva učitelju, naj kacih 10 naj hudobnejših učencev pokliče iz klopi. Pokliče jih. Zdaj jim prične g. nadglednik na živce in serce govoriti. „Dečki! poznate gospoda cesarja?“ „„Ne poznamo.““ — „Veste, kje prebiva?“ „„Ne vemo.““ — „Gospod cesar prebiva na Dunaju. In od tega sem postavljen in poslan prepričati se, če ste pridni in če dobro napredujete; jaz sem c. k. nadglednik ta in ta. Tu-le se gospod učitelj pritožuje, da ste hudobni. Tudi ti tukaj-le si boje izmed tistih.“ Tako nagovori g. nadglednik pervega učenca. „Kako te pa kličejo?“ — „„Za Franceta.““ — „No vidiš France, ko bi bil tako hudoben, razžalostil bi s tem očeta.“ — „„Nimam očeta.““ — „Tedaj ti je umerl in gleda z neba na-te.“ — „„Nisem imel nobenega očeta.““ — „No, tedaj bi g. učitelj in jaz bila žalostna nad teboj, ko bi se ne poboljšal. Kaj ne, da se boš poboljšal?“ — Deček ni nič rekel na to, še le ko so ga silili, da bi odgovoril, reče na debelo: „„Jó.““ — „Tedaj mi daj roko, da bo res.“ Deček neče roke dati. „No daj lepó roko g. nadgledniku,“ reče učitelj... Paglavec nameri in pljuske z roko ob roko tako, da se je vse razleglo. Vsa šola se je na glas zasmejala. France je bil poboljšán poslan nazaj v klop. Zdaj je g. nadglednik enako delal z drugim, s tretjim, in vsak mu je moral seči v roko, da se bo poboljšal. Ves razveseljen in dobre volje, da se mu je delo tako posrečilo, se oberne k g. učitelju, rekoč po nemški, da ne bi učenci razumeli: „Vidite g. učitelj, tako morate obdelovati čut; ti, ki so mi poboljšanje obljubili, bodo se tega spominjali vse svoje žive dni.“ Zdaj nadaljuje svoje opravilo. V tem se po sobi zažene velik sméh. Kdo se pa tako smeja? praša g. nadglednik. Smejál se je eden tistih, ki so obljubili poboljšanje. „Čemu in zakaj se smejaš?“ Paglavec moško odgovarja in razodeva vzrok smeha: „„tu-le France mi je povedal, da ste Vi nekaki bedak.““ Tu ga imaš! G. nadglednik je bil na koncu s svojim delovanjem na paglavsko čut in gotovo bi bil Franceta s palico pomazal; toda „zakon to prepoveduje“.

Kaj je tedaj naredil g. nadglednik? Vzel je klobuk in palico in šel je domu bogatejši za eno skušnjo. (Posl. F.)

Iz Loža, 22. vel. travna. Čaka nas veliko veselje 16. in 21. rožnika. „Danica“ nam je že naznanila, da bo slavna katol. družba v Ljubljani že 16. junija slovesno obhajala petindvajsetletnico Pija IX. Če na deželi ne bo takrat kaj posebnega, imamo upanje, da bo toliko več 21. junija. „Danica“ je že večkrat svetovala, kako naj bi se bolj slovesno obhajal ta čas. Res bi bilo lepo, če bi se tisti dan prav častljivo obhajal, v predvečer že s slovesnim zvonilom oznanil. Ljudje pri nas bi bili razveseljeni, ko bi bila ob 10. uri slovesna sv. maša, ali kakor mi priprosti kmetiški ljudje razumemo, maša z leviti in med sv. mašo, da bi se tudi kaj z možnarji postreljalo, popoldan pa tudi litanije itd., pa kolikor bi bilo mogoče, da bi ljudje prejeli v ta namen svete zakramente in bi se sveto obhajilo darovalo za sv. Očeta papeža Pija IX. Med tem časom da bi bilo sv. Rešnje telo izpostavljeno in kar se največ more, da bi bilo vedno ljudi v cerkvi v obilni množici, ki bi Boga prosili, naj bi že skoraj odvernili stiske od sv. cerkve in ji spet ljubljani mir podelil, pa kmali rešil terpina Pija iz rok njegovih sovražnikov. „Vi boste žalovali, svet se bo pa veselil;“ ali če doživimo 21. junija, se bomo mi veselili, svet bo pa žaloval. Ali kakošen svet? Liberaluhi, ki ne poznajo ne vere ne Papeža. Teško, če ne bo tudi žaloval ljubljanski Tagblatt.

Ker pa nam ne gre, da bi se vtikali v cerkvene pravice, in tudi ne mislimo tega, zato se v vsem podveržemo cerkvi in cerkvenim višjim, in bomo radi to spolnili, kar nam bo rečeno. Eden farmanov.

Za pevce in orglavce. Bliža se čas, ko bodo milostljivi knezoškof po farah zunaj Ljubljane delili zakrament sv. birme; podpisani je v ta namen in za to priložnost zložil napév za „Ecce sacerdos magnus“ s slovensko mašo vred, ktera ima za vsaki odstavek drugi napév. Oba dela sta pisana. Gg. orglavci, kateri bi ju želeli imeti, naj se obernejo pismeno do skladavca. — (Cena za orglje samo postavljeno 60 kr., za orglje in razpisane 4 glasove in sicer ali za dva ženska in dva moška glasova — Sopran Alt Tenor Bass, — ali za štiri moške glasove — Tenor I. et II., Bass I. et II. — pa 80 kr. Pošiljal jih bode s poštnim povzjetjem (mit Postnachnahme)

Jož. Juvančič, učitelj

v Šempolaju, pošta Nabrežina.

Duhovne pesmi.

(Zložil Fr. Cimperman.)

4. Sveto Rešnje Telo.

O skrivnost nerazumljiva,
V kateri Bog je pričujoč,
Vera pa oznanja živa,
Kar zakriva umu noč.
Vso ljubezen Jezus mili
V tém zapustil je do nas,
Da bi tudi mi ljubili
Iz sercá ga slednji čas.

O kakó je sladko biti
V bližnji Tvoji, moj Gospod!
Ko bi mogel, se ločiti
Nikdar bi ne tël od tod.
V Tebi najdem vse veselje,
Ti vzvišuješ mi krepóst,
Ti spolnuješ vse mi želje,
Ker nebeška si sladkóst.

Kralj veseljstva tù v svetišči
Sam prebiva noč in dan,
Človek tukaj ga obišči,
Moli, in boš okrepčan.
Tukaj teče vir zdravila,
Ki zacéli rane vse,
Tukaj najdeš tolažila,
Kedar tare sila te.

Kdo dobrosti razodeti
Mogel bi Gospoda té,
Kakor ta, ki ga sprejeti
V svoje lastno smé sercé!
Ti mi Jezus daj pomoči,
Da nikoli ne grešim,
Nič naj Tebe me ne loči,
Daj, da za Te le živim!

Razgled po svetu.

Nestor nemških historikov Frid. pl. Raumer, ki ga Tagblatt citira kakor veljavnika zoper papeževo

nezmotljivost, je pač enaka veljavnost v teh rečéh kakor Tagblatt sam. On pravi o konciliju: „Naj ojtrestjši graje vredne so prekletja, ki ne kažejo nobene sledi o keršanski ljubezni in spravi.“ Nestor nemških historikov pa kaže še manj sledi razuma o teh „prekletjih“ prav za prav „preklicovanjih“, ki niso drugzega kakor naznanila, da je taki zunaj katoliške Cerkve, kateri njenih resnic ne veruje. Naj le nikar nihče huje ne preklinja kakor kat. Cerkev, potlej ne bo nikomur krivice. Tagblattarjem, se vé, je to zoperno, kateri bi bili še pri vsem tem radi katoličani imenovani, če tudi vsak dan v glavo katoličanstva in v verne katoličane kamne mečejo.

Dober pastir in volkovi. Monakovski profesor dr. Friedrich, ki je kakor krivoverec od vikšega škofa izobčen, je očital v pismu višemu pastirju, da ga je „ravno pred tisto nedeljo iz svetišča iztirjal, ob kateri je imel navado obhajati obletnico svoje nove maše.“ Zmiraj mu je to vesela misel, da je pričel duhovstvo z evangelijem, ki nam kaže Zveličarja „kakor dobrega Pastirja, pravi zgled škofov in duhovnov.“ — Kako ginljivo je vender to! Ti gospodje odpadniki so vsi enaki: zmiraj vidijo Zveličarja, kakor „dobrega Pastirja,“ nikoli pa ne kakor tacega, ki „volkove podi od čede, bogoskrunce iz tempeljna!“

Francosko se strašno pokori za svojo spačenost, o kateri je bilo večkrat slišati. Koliko Francozov so pobili Prusi! Koliko se jih pobije zdaj med seboj! Take nesreče pripravljajo in napravijo sovražniki vere, cerkve, papeža in čednosti; pa ne le oni, ampak sploh prederznost greha in vsih stanovih. Greh in sovražniki vere in cerkve — to so pijavke, ki pijejo človeško kri, bodi si v Parizu, na Dunaju, ali pa v Ljubljani. Za hudobijami mora priti šiba; tako je vselej bilo. —

Ostudnosti v Parizu. Sovražniki cerkve in reda v Parizu strahovito gospodarijo. To so pravi satani, ki pravi eden časnikov, da jih le še sovrašstvo do katol. Cerkve oserčuje. Ker ne morejo od zunaj več vojašine dobiti, mora s mestu vse k orožju; celo ženstvo sega po orožji, zanikarno in obupano, se vé. Ti sleparji, ki se s svobodo bahajo, imajo vse ječe tako natlačene z vjetimi, da take, ki se branijo pod orožje, v njih službo, zapirajo v cerkve. Matere in žene jokajo okrog cerkev loretanske in sv. Trojice, ki ste napolnjeni s takimi režezi. Vsak mora v ječo, kdor je še zmožen in se brani pod orožje. Vikšega škofa, ki je svoje dni bil odveč napoleončast v škodo sv. Cerkve, imajo tudi v ječi „Mazas“ v majhni celici. Tudi freimavrarski in liberalski časniki plačujejo davek za svojo nesramnost zoper katoličanstvo: neprenehoma jih zatirajo v Parizu, ravno zdaj jih je zopet šlo 10 pod koš; pri družih morajo vsi členki imeti spisavce podpisane, napade na „komuno“ (središče pariškega rogovilstva) bode sodila vojaška sodnija.

Brambeni odsek, pravijo, bi raji Pariz s smodnikom razzul, kakor pa se podal verzajlski vladi, ki je vendar republikanska, pa bolj zmerna. So mar to osrečevalci človeštva! Verjetno je, da hudodelni nejevernik bi raji tako konec storil, kakor pa pravici v roke prišel; ne tako pa pošteni meščani v mesti, ki niso nič zadolžili.

K sreči se po poslednjih naznanilih te prežalostne počenjanja koncu bližajo, ker Verzaljci so z 80.000 vojaki že v Pariz prišli in jemljejo rudečkarjem prostor za prostorom.

Amerikansko. Krivica in pošastnost zoper Rim storjenega ropa je tako velika, da mora to vsacega boleti, kdor ima le še nekaj malo vesti in občutka za pravico. „Genf. Korresp.“ ravno razglasa oporeko od 32.000 katoličanov iz škofije Alton-a v severni Ameriki. Adresa pravi med drugim: „Mi, duhovstvo in ljudstvo altonske škofije, naj terdnejši zedinjeni s svojim

škofom, se zlagamo z vsimi obsojami in protesti ter k njim pristopimo, kateri so se podpisali iz vesoljnega katoliškega keršanstva zoper Viktor-Emanuela in njegove pomagače, ki so svoje bogoropne roke stegnili po dedini sv. Petra, po neodrekljivi lastini katoliške Cerkve, božje in človeške pravice namestnika Kristusovega poteptali, zaničevali vero in vernost 200 milijonov katoličanov. Verniki škofije altonske kličejo vse vlade vesoljnega sveta, katerim se ni zgubilo čustvo za pravico, da naj branijo pravice in samostalnost apostoljskega stola, ki so tudi pravice in prostosti katoličanov.“

Iz Ljubljane. Zastran petindvajsetletnice. Z Dolenskega pismo meni, naj Danica še enkrat sproži željo, da bi za papežovo petindvajsetletnico mladina šla k sv. Obhajilu za sv. Očeta. To bi bilo res kaj veličastnega: veliko splošno sv. Obhajilo vse dežele v ta preslavni dan, posebno pa preljuje mladine. Tudi goreči odrašeni bi utegnili tisti lepi dan zato porabiti, kolikor bo mogoče, ali pa med 16. rožn., ko so bili sv. Oče izvoljeni, in med 21., ko so bili kronani.

Drugi glas: Vsa dežele naj bi v predvečer napravila častitljivo razsvitljavo. Vse mesta, vse vasi, vse hiše naj veselje skažejo. Res, če je kateri večer tega vreden, je vreden ta spominski večer, kakoršnega od dnevov sv. Petra še nikoli ni bilo.

Drugi glas: Po vsih hribih in višavah naj takrat goré kresovi. Vsa dežela naj vé, da mi katoličani obhajamo sveto leto Pija IX! Kdor bi slovesnostim za Pija IX ugovarjal, ta ni naš prijatelj; pokazal bi, da ima gerdo serce. Kar kdo za preslavnega Pija lepega storil, bo njemu v čast teknilo. Ta dan je tako imeniten, da se ne more nikoli dosti preslavljati.

Pričakovati je, da katoliški šolski predstojniki bodo takrat tudi mladini veselje storili ter jo šole oprostili.

Vsi zvonovi naj petindvajsetletno slavo Pija IX napovedujejo!

Vse serca naj skerbé, da bodo v milosti (gnadi) Božji, ter se zamorejo v resnici veseliti.

Iz katol. družbe. Predsedstvo katol. patrijotiskega društva je na Dunaju 20. maja izročilo ministerstvu drugi oddelek velikega zapisnika za adresu do sv. Očeta. Pridjano je bilo naslednje pismo:

Preslavno ces. in kralj. državno ministerstvo!

Katoliško-domorodno ljuško društvo na Spodnjo-Avstrijskem si stavi čast presl. c. in kr. državnemu ministerstvu izročiti drugi oddelek protestov avstrijskih katoličanov zoper krivično in zopernarodovsko polastenje Rima. Ta oddelek obsega protest katoličanov iz Kranjskega, Predarlskega in Primorskega ter šteje 102, 303 podpise.

Mi podpisani avstrijski katoličani imamo o tem priliko presl. ces. in kralj. državno ministerstvo zavrniti na podstavne in naj višji načela pravice in narodovskega prava, ktere so zoper Rim in zoper poglavarja katoliške Cerkve tako neusmiljeno poteptane.

Nas vest veže, veže domoljubje, da s svojim oporekanjem varujemo poštenje katoliške Avstrije pred svetom ter od nje odvrčamo večno sramoto, kakor da bi bila ona privolila v neslišani hudodelski napad na Rim.

Mi avstrijski katoličani toraj kakor zvesti državljani in vdani podložni pravico imamo pričakovati tudi od presl. c. in kr. državnega ministerstva, da se bode določno potegnilo za pravo in pravico ter povernilo Avstriji čast in veljavo, ki je z rimsko politiko prevzviš. g. državnega kanclerja v sum postavljena.

Ako je ekscelencija v prid nekterih judovskih kupčevavcev v Bukureštu vse žile napela in številne depeše pisala v njih korist, imamo mi avstrijski katoličani in državljani veliko bolj pravico pričakovati

enake pogumnosti v varstvu naših naj svetejših korist, ktere so v prostosti in samostalnosti papeža kakor poglavarja kat. Cerkve popolnoma in celo vstavopravno zagotovljene.

Dobro vedoči, da vlade zaradi državljanov in podložnikov imajo svojo visoko službo in svoje neprelomljive dolžnosti, pričakujemo, da presl. c. in kr. derž. ministerstvo kakor vstavna vlada si bode oporék katoliške Avstrije k sercu vzelo in spolnilo glasno vošilo ter razodelo mogočno veljavo našega cesarstva v brambo slavnega papeža Pija IX in v rešenje Rima iz bogoskrunskih rók.

Mi ne tirjamo nič, kar bi se ne strinjalo s častjo in slavo Avstrije. Čisto se zanašamo, da tudi presl. c. in kr. državno ministerstvo ima z nami enake misli in je toraj čakalo le glasú in razsoje obilne večine katoliškega prebivavstva, da opraviči svoje diplomatiško posredovanje v prid papeža.

Prašuje se od več strani: Kaj pa s slovenskim poslanstvom v Rim, — ali nič ne bo? Se ni še nič osnovalo, sklenilo, določilo, ker še ni nič čuti o programu, kakor je bil g. Levičnik nasvetoval?

Odgovor: Slišali so se že glasovi: ta in ta bi rad šel; gotovega pa ni od nikodar še nič. Vr.

Baron Konrad, c. kr. deželni predsednik v Ljubljani, je izvoljen za c. kr. namestnika v gornji Avstriji; na njegovo mesto v Ljubljani je imenovan dosedanji deželni glavar Dragotin pl. Vurcban. — Dr. E. vitez Stöckl se je odpovedal vodstvu dobrodelnih naprav in deželni odbor je to službo začasno izročil prof. dr. Valentu.

Z Grada ob Blejskem jezeru, 24. maja. S. P. — Pozvedil sem, da današnji „Tagblatt“ pripoveduje, da je na blejskem jezeru veliko število, ne vem, koliko je povedal, romarjev vtonilo. Smejati sem se mogel nehoté, ko sem to novico slišal, kakor včeraj, ko sem šel starega očeta obiskat, mi je vse naproti kričalo: ali jih je res 56 včeraj vtonilo! „Fama volando crescit,“ je pač resnica. — Gotovo je to: Romarji po zgodnji sv. maši odrivajo z otoka v ladije; ena ladija je z zadnjim koncem slonela na plitvi vodi pri kraji, ljudje vrejo vanjo, vsi na konec ladije; teža jo potisne v vodo, in voda začne liti v ladijo, ktera se v zadnjem koncu vzdigne in kar jih je bilo v nji, so bili hipoma v vodi. Sreča, da je bila prazna ladija ravno priveslala k otoku po romarje, vznika nje sta jih več rešila; neka mlada serčna predica jih je 7 iz vode potegnila; — rešeni so bili srečno vsi, le neka 56 let stara žena iz Celjake okolice je bila vsa utopljena, tako da so jo oživlati morali. Ostala je sama zmed vseh na otoku, kjer je dobro preskerbljena in bo kmalo zmožna domu iti. V vodi ni nihče konca storil; zagnali so bili sicer vriš, da 4 pogrešajo; ali ribiči so urno z rojdem dno jezera preiskovali, pa le „streho zoper dež“, kakor Bohinec pravi, so izlekli. Včeraj so potegnili tudi mrežo kakor za ribji vlak, pa nič dobili. — Toliko vam vem do danes povedati.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. G. Fr. Marinšek, lokalist v Tersteniku, je umerl 22. t. m. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Z Verha g. dušni pastir 3 gl., duhovnijani 4 gl. — Dobrotna roka 1 gl. sr. po g. J. S., prosi sv. blagosl. — Iz Loke 1 gl. Soseska Luže 1 gl. 20 kr.

Za očete Trapiste: iz Zaspega Primož Polšin 1 gl. Valentin Jeklar 1 gl.

Za gosp. mis. Pirca. G. A. N. 20.

Za g. mis. Čebulja. Šentjurška fara 6 gl.